

Warszawa, 25.11.2018r.

Niezależne Zrzeszenie Studentów
Ul. Krakowskie Przedmieście 20/22 lok.21
00-325 Warszawa

**List otwarty Niezależnego Zrzeszenia Studentów
w sprawie obecności pseudonauki na uczelniach**

Szanowni Rektorzy Uczelni Wyższych, Dziekani, Profesorowie, Nauczyciele i Pracownicy akademicy, Doktoranci, Magistrowie, Licencjaci, Inżynierowie, Studenci,

my, niżej podpisani przedstawiciele Niezależnego Zrzeszenia Studentów, mając na względzie dobre imię i wysoki autorytet uczelni wyższych w Polsce, chcielibyśmy wyrazić swoje zaniepokojenie, w związku z coraz częstszymi sytuacjami goszczenia pseudonauki w placówkach akademickich.

Nie chcielibyśmy, aby jakikolwiek członek społeczności studenckiej uwierzył, że kłamstwo powtarzane tysiąc razy staje się prawdą. Niestety, jak dowodzą badania przeprowadzone przez niemieckich dziennikarzy, nawet pisma naukowe nie są wolne od błędnych informacji. Co więcej, wynika z nich, że około 400 tys. naukowców na całym świecie rocznie publikuje swoje artykuły w pismach wątpliwej renomy, gdzie treści nie są sprawdzane pod względem merytorycznym. W przypadkach, w których tematyka tych artykułów jest względnie nieszkodliwa, można by przyjmować to z dozą dystansu. Ale co z coraz częstszymi sytuacjami, w których podejmowane są kwestie niezwykle istotne – takie, jak medycyna czy klimat? Treści głoszone przez pseudonaukowców w tych dziedzinach mogą (i czynią tak) zaburzyć myślenie oraz punkt widzenia profesorów. Co zatem z bezbronniymi wobec niezweryfikowanych hipotez studentami?

Z przykrością zauważamy, że w ostatnich latach dochodzi w Polsce do wielu naruszeń w kontekście szerzenia pseudonauki na uczelniach. Największy oddźwięk w przestrzeni internetowej znalazł temat psychologii kwantowej na renomowanej uczelni wyższej –

Uniwersytecie Warszawskim. Oprócz tego podejmowane są wątki „płaskoziemców” czy „antyszczepionkowców”.

Jak wspomnieliśmy wyżej, na uczelni skupiającej największą liczbę studentów – Uniwersytecie Warszawskim – pseudonauka już zasiała swoje ziarno. Pracownik Wydziału Stosowanych Nauk Społecznych i Resocjalizacji UW opublikował książkę pt. *Resocjalizacja przez sztukę sakralną w kontekście psychologii kwantowej*. Prezes Polskiej Akademii Nauk, Jerzy Duszyński, tak skomentował tę sprawę: *W czołowej naszej uczelni mogło dojść do gorszącego zdarzenia, do poważnego naruszenia etyki w nauce, do szerzenia pseudonauki, wypowiedania się dyletancko ex cathedra*. Jeśli podana kontrowersyjna praca naukowa posiada tak złą renomę, to jak mają do niej podchodzić sami studenci?

Wśród informacji nt. rozwoju pseudonauki często przewija się Polska Akademia Zdrowia, która ma łączyć medycynę konwencjonalną z ludową. W skład Rady Naukowej, która sprawuje nad nią pieczę, wchodzi naukowcy z Warszawskiego Uniwersytetu Medycznego oraz z Politechniki Rzeszowskiej, którzy prowadzą wykłady m.in. na temat „zakwaszania żołądka kwasem solnym”. Aby promować swoje idee, przedstawiciele PAZ zabiegali o możliwość przeprowadzenia gościnnych wykładów m.in. na Uniwersytecie Gdańskim, Uniwersytecie Łódzkim, Uniwersytecie Kardynała Stefana Wyszyńskiego czy Politechnice Rzeszowskiej. Apogeum ich działalności stanowiło pojawienie się na Uniwersytecie Przyrodniczym we Wrocławiu na *Debacie o zdrowiu*. Środowiska akademickie nie zgadzały się na wykład, ale ostatecznie odbył się on pod patronatem rektora. Wspomniana grupa ideowa głosi informacje o ciekających jelitach, glifosacie i glutenie, które rzekomo powodują autyzm.

Niestety, w ostatnich latach w Polsce mocno rozwinął się także ruch antyszczepionkowy. Istotnym elementem propagandowym jego działaczy jest szerzenie nieprawdziwych informacji na temat rzekomych powikłań poszczepiennych. Najczęściej zaliczają do nich m.in. autyzm i nowotwory. Jeśli przyjrzeć się dokładnie przykładom podsuwanym przez „antyszczepionkowców” jako niepożądane objawy poszczepienne, na ogół okazuje się, że są zmyślane, sfalszowane lub nie mają nic wspólnego ze szczepieniami. Badania naukowe, na które się powołują, okazują się być zmanipulowane lub przeprowadzone niezgodnie z metodologią naukową i są wycofywane z czasopism naukowych. Rok temu Katedra Teorii Kultury i Sztuki na Wydziale Filozofii Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego oraz Stowarzyszenie Inicjatyw Naukowych KUL zorganizowały spotkanie, na którym prowadząca przekonywała słuchaczy, iż szczepionki są odpowiedzialne za brak inteligencji

u ludzi. W tym samym czasie studenci Uniwersytetu Warmińsko-Mazurskiego w Olsztynie zbierali podpisy pod listem otwartym do rektora, protestując przeciwko przeprowadzaniu na ich uczelni wykładu przez jednego z aktywistów ruchu antyszczepionkowego. Takich lub podobnych przykładów jest jeszcze więcej.

Jako Niezależne Zrzeszenie Studentów chcemy, aby przestrzeń uczelni wyższych była dla studentów źródłem rzetelnej i sprawdzonej wiedzy, popartej szeregiem badań naukowych. Idąc na studia, pragniemy pogłębiać posiadane informacje, dokonywać analiz i wartościować otaczające nas problemy. Stąd też, sytuacją niedopuszczalną jest szerzenie w murach uczelni fałszywych i pseudonaukowych treści, które mogą tworzyć dysonans poznawczy wśród społeczności akademickiej. Są to tym groźniejsze incydenty, że powodują one nieświadomość studentów. Sprowadza się to do tego, że przedstawiany im temat, serwowany jako wiedza w czystej postaci, to wyniki propagandy czy też próba zdezorientowania społeczeństwa. Zachęcamy przy tym do dialogu oraz organizacji wydarzeń, które miałyby na celu konfrontację teorii naukowych z szeroko uznawaną „pseudonauką”.

Na szczęście nie wszędzie mają miejsce opisane powyżej sytuacje. Znamy również wiele przypadków, w których rektorzy danych uczelni nie dopuszczali do tego, aby takie wydarzenia odbywały się w obrębie murów ich kampusów. Wszystkim tym, którzy traktują „pseudonaukę” jako zgubny kierunek dla polskich uczelni oraz nie pozwalają na jej popularyzację, chcielibyśmy serdecznie podziękować oraz zachęcić do kontynuowania swoich trudów. Głęboko wierzymy, że całej społeczności akademickiej zależy na tym, aby mieć dostęp do rzetelnej i niesfałszowanej wiedzy popartej naukowymi badaniami.

Zarząd Krajowy Niezależnego Zrzeszenia Studentów